

William Luce's

Emily Dickinson

- den smukkeste pige i Amherst

SONJA OPPENHAGEN

Emily Dickinson er en af de mest besynderlige og fængslende personligheder i litteraturhistorien. Hun blev født i Amherst, Massachusetts i 1830. Allerede som barn var hun blandt familie og venner berygtet for sit komiske vid og munterhed. Som en modsætning til dette var hun samtidig fuldstændig uinteressert i at deltage i den pulserende verden udenfor Amherst – en selvvalgt isolation som kun blev større jo ældre hun blev. Som 24-årig sagde hun: ”Jeg forlader ikke mit hjem medmindre et nødstilfælde fører mig ved hånden”.

Edward Dickinson
1803-1874

W. Austin Dickinson
1829-1895

Lavinia Dickinson
1833-1899

Gilbert Dickinson

Efterhånden forlod hun aldrig sit barndomshjem, hvor hun boede frem til sin død i 1886. Hendes far var en af de ledende mænd i Amherst. Edward Dickinson var sagfører og aktiv i såvel det sociale som politiske liv. I Emilys bevidsthed var han en streng mand som afkrævede sine omgivers respekt. ”Han havde et både rent og skrækeligt hjerte og jeg tror ikke, at der findes et magen til” skrev hun senere, men han havde et stort bibliotek og det var måske også igennem hans indirekte indflydelse at hans intense datter vendte verden ryggen.

Forbindelsen til omverdenen blev opretholdt via breve og besøg. Emilys gæster behøvede ikke at frygte, at de skulle møde en skræmt, tilbagetrukket person. Snarere tværtimod. Hun havde igennem en årrække korresponderet med Thomas Wentworth Higginson omkring sin digtning, og da han endelig besøgte hende i 1870 var han forberedt på et noget usædvanligt møde. Men han blev overrasket og overvældet af den strøm af intensitet, fantasi og fyndord der mødte ham. Han omtalte bagefter samtalen med sin ”halvtossede digter-

inde” som ”løssluppet overstrømmende” og sagde ”jeg har aldrig mødt nogen der som hun dræned mig så fuldstændigt”. Selv lagde hun ikke skjul på sin glæde for livet. ”Det er min opgave at elske... min opgave er at synge” og ”jeg finder ekstase ved livet... blot følelsen af at være i live er glæde nok”.

Omkring 1860 skete der noget afgørende i Emily Dickinsons liv. Hvorvidt det var et resultat af hendes egen modningsproces, eller det blev skabt af ydre omstændigheder står hen i det uvisse. I hvert fald bevirkede dette ”noget” at hun igennem en seksårig periode skrev over tusind digte, hvilket udgør over halvdelen af hendes samlede produktion.

tion. Alene i 1862 har man regnet sig frem til at hun skrev 366 digte. Hun havde rundet de 30 år og var vel kommet til en erkendelse af, at hun aldrig ville blive gift, og det menes da også at hendes produktivitet blev sat i gang på grund af en stor uengældt kærlighedsaffære. Følger man denne teori, så forflyttede hun sin lidenskab fra et menneske af kød og blod over til det store guddommelige univers. Ikke at forveksle med en religiøs Gud.

T. W. Higginson

*Emily Dickinson
moderen*

*Edward Dickinson
faderen*

Charles Wadsworth

Amherst var et stærkt puritansk samfund, hvor begreber som sjælevækkelse havde stor betydning. Det forventedes, at man levede et liv i ægte anger, men Emily kunne ikke se sig selv som en synder i hænderne på en straffende Gud. Hun nægtede derfor også at afgive vidnesbyrd og i protest mod samfundets opfattelse af Gud holdt hun op med at gå i kirke da hun var omkring de 30 år. Det på trods af, at hun nok i sidste instans var den mest religiøse person i Amherst.

Helt at undslå sig fra det puritanske liv kunne hun dog ikke. Som en lille detalje kan nævnes, at på trods af at hendes far var en velhavende mand som kørte

rundt med de fineste heste i byen, så skrev hun hele livet igennem sine digte på små lapper papir, på bagsiden af opskrifter, invitationer, indkøbslister og udklip.

Emily Dickinson fik kun udgivet syv digte mens hun levede og det var alle i forvansket form. Hun havde skabt sin egen grammatiske stil, og det tog eftertiden mange år at nå frem til, hvad der må betegnes som den "sande" udgivelse af hendes vidunderlige digte. Det skete første gang i 1955.

Harold Bloom, professor ved Harvard University og forfatter af "Vestens Litterære Kanon", mener om Emily Dickinson, at hun er det skarpeste intellekt siden Dante og den største digter siden Shakespeare. Da vi jo ved at hendes inspirationskilde ikke var den store verden, må vi kigge misundeligt på den ånd der kan rejse ind i sig selv og alligevel nå frem til et så skarpet syn på det at være "et menneske" i glæde og sorg og på godt og ondt.

*I biens og sommerfuglens
Og brisens
Hellige navn
Amen.*

Emily Dickinson

- den smukkeste pige i Amherst

MEDVIRKENDE:	SONJA OPPENHAGEN
DRAMATIKER:	WILLIAM LUCE
INSTRUKTION:	LENE VASEGAARD
KOMPONIST:	STIG CHRISTENSEN
OVERSÆTTELSE:	ELSA GRESS
OVERSÆTTELSE AF DIGTE:	POUL BORUM
LYSDESIGN:	MICKEY PHEIFFER
FORESTILLINGSTEKNIK:	FRITS EINSFOR
FOTOS:	FREDDY TORNBERG
TEATERFORLAG:	ARVID ENGLIND I STOCKHOLM
PROGRAM OG PLAKAT:	ARTREX
ADM., SALG OG PRODUKTION:	DOK PRODUCTION I/S v/LENE HALBY OG PETER ROMER

FORESTILLINGEN MODTAGER STØTTE FRA STATENS TEATERRÅD

TAK TIL:

TEATRET VED SORTE HEST, DET DANSKE TEATER, FOLKETEATRET,
GLADSAXE TEATER OG SUN-MEE ANTONS FOR LÅN AF DET SMUKKE SJAL.